

ภิกษุรับและยินดีในเงินและทอง กับ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ชาวพุทธส่วนใหญ่เข้าใจว่าความรุ่งเรืองและมั่นคงของพระพุทธศาสนาอยู่ที่วัดวาอาราม เจดีย์ พระพุทธรูป ปฏิมากรรมและสถาปัตยกรรมทางพุทธศาสนา ที่สร้างขึ้นมาเพื่อการสักการะบูชาอย่างยิ่งใหญ่ และสร้างกันจำนวนมาก ๆ หรือแม้แต่การจัดให้בחกันครั้งละจำนวนมาก ๆ อีกทั้งชาวพุทธส่วนใหญ่ยินดีบริจาคทรัพย์เงินทองไม่จำกัดเพื่อที่จะสนับสนุนการดำเนินการเหล่านี้ โดยเชื่อว่าจะได้รับอนิสงส์ผลบุญมากมาย และยังคงคิดว่าเป็นการช่วยทำนุบำรุงสืบทอดพระศาสนาอีกด้วย แต่หากพุทธบริษัททั้งหลายใช้เวลาไตร่ตรองพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบขึ้นสักนิดว่า เพียงแต่ศรัทธาในการกราบไหว้บูชาสักการะ ถวายปัจจัยที่มีแต่อาภิสสิ่งของ สวดมนต์ท่องบ่นภาวนาตามพิธีกรรมหรือตามประเพณี แต่ไม่สามารถมีความเข้าใจได้ถึงแก่นพระธรรมคำสอนของพระพุทธองค์และไม่สามารถประพฤติปฏิบัติตามได้ในชีวิตประจำวัน ในขณะที่ภิกษุซึ่งเป็นผู้นำทางศาสนาไม่เพียงขาดแคลิเลส ไม่ศึกษาเล่าเรียนพระธรรมคำสอนให้มีความแตกฉาน ไม่เคารพและประพฤติปฏิบัติตามพระวินัยบัญญัติ มุ่งแต่แสวงหาประโยชน์จากลาภ สักการะ ชื่อเสียง สรรเสริญ เช่นนี้ แม้จะมีวัดวาอาราม พระพุทธรูป เจดีย์ สถาปัตยกรรม และมีภิกษุมากมายเพียงใด นั่นคือความเจริญรุ่งเรืองของพระศาสนาที่แท้จริงหรือ? พระผู้มีพระภาคทรงแสดงว่าต่อไปในอนาคตพุทธบริษัทไม่มีศีล ไม่มีสมาธิ ไม่มีปัญญา ก็จะชักชวนกันกระทำอามิสบูชา จริ่งอยู่การบูชา นั่นเป็นการบูชา แต่ไม่สามารถจะดำรงพระศาสนาแม้ในวันหนึ่งบ้าง แม้ชั่วคึดชั่วยาคุครั้งหนึ่งบ้างเลย จริ่งอยู่มหาวีร เจดีย์ เป็นร้อยเป็นพัน ก็ดำรงพระศาสนาไว้ไม่ได้ ส่วนสัมาปฏิบัติ จึงจะเชื่อว่าเป็นการบูชาที่สมควรแก่พระตถาคต เป็นการปฏิบัติบูชาที่ชื่อว่า ดำรงอยู่แห่งพระศาสนาไว้ได้¹

¹ พระสูตรต้นคปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค เล่ม ๒ ภาค ๑ หน้า ๔๒๑

นอกจากนั้นพระพุทธองค์ทรงแสดงในสัทธรรมสมโมสสูตรว่า ความเจริญรุ่งเรือง มั่นคง ไม่เสื่อม
สูญของพระสัทธรรมแห่งพระพุทธศาสนานั้นอยู่ที่พุทธบริษัททั้งหลาย โดยเฉพาะภิกษุซึ่งเป็นผู้นำของพุทธ
บริษัท หากล้วนเล่าเรียนศึกษาคำสอน เป็นพหูสูตร เป็นผู้ว่าง่าย อดทน รับคำพร่ำสอนโดยเคารพ ไม่มักมาก
ไม่ประพฤติด้อย่อน ทอดธุระ ไม่ละเมิดพระวินัย ปรารภความเพียรเพื่อถึงธรรมที่ยังไม่ถึง และสมัคสมาน
กัน ไม่วิวาทกัน ไม่แข่งขันกัน และไม่ทอดทิ้งกันและกัน² นั่นคือความเจริญรุ่งเรืองแห่งพระศาสนาที่
แท้จริง ไม่ได้ตราให้ความสำคัญของความเจริญทางด้านวัตถุ สิ่งของ พิธีกรรม หรือแม้แต่จำนวนผู้ที่นับถือ
ศาสนามากมายแต่กลับไม่ได้ประพฤติปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมเลย พระผู้มีพระภาคทรงให้ความสำคัญ
กับภิกษุที่มีต่อพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นผู้นำของพุทธบริษัททั้งปวง ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่
จำเป็นที่ชาวพุทธจะต้องรู้จักภิกษุในพระธรรมวินัยให้ถ่องแท้เสียก่อน เพื่อที่จะได้ช่วยกันทำนุบำรุงรักษา
ภิกษุที่ประพฤติปฏิบัติดีตามพระธรรมวินัยให้ดำรงพระศาสนาต่อไปได้ ในขณะเดียวกันก็ต้องช่วยกันดูแล
ไม่สนับสนุนให้ภิกษุประพฤติปฏิบัติผิดพระธรรมวินัย เพราะเป็นเหตุสำคัญที่ทำลายพระศาสนานั้นเอง

ปัจจุบันชาวพุทธส่วนใหญ่เข้าใจกันว่าบุคคลที่ผ่านพิธีกรรมโกนศรีษะนุ่งห่มผ้าเหลือง ก็เป็นภิกษุ
กันแล้ว และส่วนใหญ่ก็จะยกย่องให้เกียรติ ให้ความเคารพนับถือ กราบไว้ ยกให้มีสถานะทางสังคมที่สูงขึ้น
เชื่อกันว่าเป็นเนื้อนาบุญ หมายถึงเป็นผู้ควรแก่การทำบุญทำกุศล ด้วยเหตุที่คิดว่าผู้บวชนั้นมีศีลบริสุทธิ์แล้ว
แล้วก็บำรุงด้วยปัจจัยทุกอย่างด้วยความอยากจะได้บุญได้กุศล ถวายสิ่งของต่าง ๆ โดยไม่คำนึงว่าจะ
เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม จะผิดพระวินัยบัญญัติหรือไม่ เป็นการทำบุญแบบมั่งง่าย ให้เงินให้ทองให้
สิ่งของที่ตนหาได้ง่ายหาได้สะดวกถวายให้แก่ภิกษุ ไม่รู้ว่าภิกษุในพระธรรมวินัยเป็นอย่างไร การรักษาพระ
วินัยทำอะไร ในขณะเดียวกันเมื่อเห็นพระภิกษุปฏิบัติตนไม่สมควร ก็ละเลยไม่ยุ่งเกี่ยว แม้จะกระทำละเมิด
พระวินัยเป็นอาชญาก็ไม่สนใจ อ้างว่าเป็นเรื่องของพระ หากเข้าไปยุ่งแล้วจะกลายเป็นบาป นั้นเป็น

² พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย เล่ม ๓๖ ปุณณณินาต สัทธรรมสมโมสสูตร หน้า ๓๒๗ – ๓๒๘

สถานการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน แต่หากชาวพุทธได้มีโอกาสทราบความหมายอันแท้จริงของภิกษุในพระ
ธรรมวินัยแล้ว ย่อมจะทำให้การประพฤติปฏิบัติต่อภิกษุเป็นไปได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และช่วยกันดูแลรักษา
พระวินัยซึ่งเป็นหลักของพระพุทธศาสนาได้อย่างแท้จริง

พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้ว่า ภิกษุเป็นสมณะศากยบุตร เป็นบุตรที่เกิดจากพระอุระคือปัญญาของ
พระพุทธองค์ เป็นผู้ให้ภัยในวัฏฏะ เป็นผู้มียศยาศใหญ่ที่จะขัดเกลากิเลสในเพศบรรพชิต เป็นผู้สละ
บ้านเรือน ทรัพย์เงินทอง วงศาภคณาญาติ เป็นผู้สงบ บวชเพื่ออุทิศพระพุทธเจ้า มุ่งตรงต่อพระนิพพาน
หากผู้ที่บวชเข้ามาในพระพุทธศาสนาไม่ตระหนักและเข้าใจถึงความเป็นภิกษุดังที่กล่าวมา เขาเหล่านั้นย่อม
ไม่สามารถที่จะมั่นคงในการประพฤติปฏิบัติเพื่อการขัดเกลากิเลสอภิสกฺข เพราะบวชเข้ามาด้วยจุดประสงค์
อื่น เช่น บวชตามประเพณีที่สืบทอดกันมา ด้วยความเชื่อว่าเป็นการทดแทนคุณบิดามารดา หรือบวชเพื่อ
อุทิศส่วนกุศลแก่ญาติที่ล่วงลับ มีส่วนน้อยที่บวชเข้ามาด้วยมโนธรรมที่ละละความเป็นฆราวาส บวชเพื่อขัด
เกลากิเลส ด้วยศรัทธาเพื่อศึกษาพระธรรมวินัย นอกจากนั้นเมื่อได้ผู้ที่บวชเข้ามาโดยผิดวัตถุประสงค์นั้น
แล้วยังขาดการดูแลจากพระอุปัชฌาย์และอาจารย์ที่จะอบรมสั่งสอน อีกทั้งพระอุปัชฌาย์จารย์ส่วนมากก็ไม่มี
ความรู้ทางพระธรรมวินัยที่ลึกซึ้งเช่นกัน จึงเป็นต้นเหตุที่ภิกษุส่วนใหญ่ละเมิดพระธรรมวินัย จากเรื่องเล็ก
ๆ น้อย ๆ จนกระทั่งเรื่องใหญ่ ๆ ดังที่ปรากฏเป็นข่าวในสื่อต่าง ๆ แต่ละวัน

หลักพระธรรมคำสอนสำคัญของพระพุทธองค์ที่ได้ทรงแสดงแก่เหล่าภิกษุคือ “ความสำรวมใน
ปาติโมกข์” ปาติโมกข์คือสิกขาบทที่ทรงบัญญัติเป็นพระวินัย เป็นข้อประพฤติปฏิบัติของเหล่าภิกษุสงฆ์
ทรงแสดงแก่พระสาวกบุตรว่า พระศาสนาจึงยืนยาว ดำรงอยู่ได้นาน ก็เพราะการบัญญัติสิกขาบท การแสดง
ปาติโมกข์แก่สาวก ถึงแม้การอันตรธานของพระผู้มีพระภาค การอันตรธานแห่งสาวกผู้ตรัสรู้ไปแล้วตาม แม้
สาวกชั้นหลัง ต่างชื่อกัน ต่างโคตรกัน ต่างชาติกัน ออกบวชจากตระกูลต่างกัน ก็จะสามารถดำรงพระศาสนาตลอด
ระยะกาลยืนานได้ เพราะมีสิกขาบท มีปาติโมกข์ ซึ่งเป็นพระวินัยบัญญัติเป็นหลักอยู่ ดุจดอกไม้ต่างพรรณ

ที่กองบนพื้นกระดาน ร้อยดีแล้วด้วยด้าย ลมย่อมกระจายไม่ได้ ขจัดไม่ได้ กำจัดไม่ได้ ซึ่งดอกไม้นั้น
ข้อนั้นเพราะเหตุใด เพราะเขาร้อยดีแล้วด้วยด้าย ฉะนั้น³ เห็นได้ว่าพระวินัยบัญญัติมีความสำคัญยิ่ง
เหล่าภิกษุทั้งหลายจึงต้องประพฤติปฏิบัติตามพระวินัยด้วยความเคารพ ต้องรักษาพระวินัยบัญญัติอย่าง
เคร่งครัด เพื่อการดำรงอยู่ของพระศาสนา

พระวินัยบัญญัติทั้งหมดมีถึง ๒๒๗ ข้อ แต่ละข้อมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ทั้งนี้
ความมุ่งหมายแห่งพระวินัยมี ๘ ประการ ด้วยกัน คือ ๑. เพื่อป้องกันไม่ให้เป็นคนเหี้ยมโหด ๒. เพื่อป้องกัน
ความหลงโลก ๓. เพื่อป้องกันความเดือนร้อน ๔. เพื่อป้องกันความประพฤติเลวทราม ๕. เพื่อป้องกันความ
ประพฤติเสียหาย ๖. เพื่อป้องกันความประพฤติอันไม่เหมาะสมแก่สมณสาธูป ๗. เพื่อคล้อยตามความนิยม
ในครั้งนั้น ๘. เพื่อให้เป็นธรรมเนียมของภิกษุ เห็นได้ว่าจุดมุ่งหมายนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ภิกษุทุก
ประการ การที่ไม่ประพฤติปฏิบัติตามพระวินัยย่อมนำมาซึ่งความเดือดร้อน ความเสียหายและความประพฤติ
เลวทรามทั้งหลาย ซึ่งมีได้มีผลกระทบต่อดนเท่านั้น แต่เป็นจุดเริ่มต้นแห่งความเสื่อมทั้งหลายอีกด้วย ทั้งนี้
จักได้ยกเรื่องพระวินัยกับเงินและทองขึ้นวินิจฉัยเป็นประเด็นสำคัญ เพราะเรื่องนี้เป็นต้นเหตุแห่งความ
ประพฤติไม่ดีงามทั้งหลายอันจะนำความเสื่อมถอยมาสู่พระศาสนาในที่สุด

พระวินัยบัญญัติเรื่องภิกษุกับเงินและทอง

ในพระไตรปิฎกทั้งสามปิฎกนั้น ปิฎกแรกคือพระวินัย คำว่า “วินัย” ในทางพระพุทธศาสนา
หมายถึง การนำออก การกำจัด การกำจัดอย่างวิเศษ การขัดเกล่าอย่างวิเศษ ซึ่งอุกฤษฏธรรม ความไม่ดี
ทั้งหลาย สำหรับภิกษุซึ่งเป็นผู้เห็นโทษของการครองเรือน จึงสละอาการบ้านเรือน สละทรัพย์สมบัติ
วงศาคณาญาติ เพื่อเข้าสู่เพศที่สูงขึ้น เพื่อศึกษาพระธรรมและประพฤติปฏิบัติตนด้วยความระมัดระวัง ขัด

³ พระวินัยปิฎก มหาวีถก ภาคว. ๑ เล่ม ๑ วรรษกัณฑ์ เหตุให้พระศาสดาดำรงอยู่ในนาน ๗ หน้า ๑๒

เกลากิเลสอย่างยิ่ง ดังนั้น พระพุทธองค์จึงทรงบัญญัติความประพฤติที่เหมาะสมแก่เพศของสมณะหรือภิกษุทางกายและวาจาที่เข้มงวด เพราะเพศบรรพชิตต่างกับคฤหัสถ์ราวฟ้ากับดิน โดยเฉพาะพระวินัยเกี่ยวกับเรื่องเงินและทองนี้ พระพุทธองค์ทรงแสดงและบัญญัติเตือนไว้ชัดเจนเมื่อมีเรื่องของพระอุปนันทศากยบุตรรับเงินจากคฤหัสถ์แทนภัตตาหารที่จะนำมาถวาย โดยทรงแสดงว่า

“ดูก่อนโหมมบุรุษ การกระทำของเรานั้นไม่เหมาะ ไม่สม ไม่ควร ไม่ใช่กิจของสมณะ ใช้ไม่ได้ ไม่ควรทำ ใดนเรอจึงได้รับรูปียะ (เงิน) เล่า การกระทำของเรานั้นไม่เป็นไปเพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใสหรือเพื่อความเลื่อมใสยิ่งของชุมชนที่เลื่อมใสแล้ว โดยที่แท้การกระทำของเรานั้นเป็นไปเพื่อความไม่เลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส และเพื่อความเป็นอย่างอื่นของชนบางพวกที่เลื่อมใสแล้ว”

และได้ตรัสเตือนโดยเอนกปริยายถึงโทษแห่งความเป็นคนเลี้ยวยาก ความเป็นคนบำรุงยาก ความเป็นคนมักมาก ความเป็นคนไม่สันโดษ ความคลุกคลี ความเกียจคร้าน แล้วได้ตรัสคุณแห่งความเป็นคนเลี้ยวย่าง ความเป็นคนบำรุงง่าย ความมักน้อย ความสันโดษ ความขัดเกลา ความก้ำจัด อาการที่น่าเลื่อมใส การไม่สะสม การปรารภความเพียร โดยเอนกปริยาย จากนั้นทรงกระทำธรรมีกถาที่สมควรแก่เรื่องนั้น ที่เหมาะสมแก่เรื่องนั้นแก่ภิกษุทั้งหลาย แล้วรับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า

“ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็แลพวกเธอพึงยกสิกขาบทนี้ขึ้นแสดงอย่างนี้ว่าดังนี้ อนึ่ง ภิกษุใด รับก็ดี ให้รับก็ดี ซึ่งทองเงิน หรือยินดีทองเงินอันเขาเก็บไว้ให้ เป็นนิสสัคคียปาจิตติย”⁴

สิกขาบทนี้ทรงแสดงไว้อย่างชัดเจนว่า ทรงห้ามไม่ให้ภิกษุรับ ใช้ให้คนอื่นรับ หรือแม้กระทั่งยินดีในเงินและทองที่เขาเก็บไว้ให้ตน นั้นหมายความว่า ภิกษุไม่สามารถยุ่งเกี่ยวกับเงินและทองได้ ไม่ว่าจะรับ

⁴ พระวินัยปิฎก มหาวีกังค์ ปฐมภาค-ทุติยภาคและ อรรถกถา หน้า ๕๓๕ ถึง ๕๔๐ เล่ม ๑ ภาค ๓

ไว้เองหรือให้ผู้อื่นรับแทนก็ตาม และที่สำคัญ แม้แต่ยินดีในเงินและทองก็ยังไม่ได้ เป็นอาบัติ และทรงแสดง

ถึงเหตุผลในเรื่องนี้ไว้ชัดเจนว่า

“ทองและเงินไม่ควรแก่สมณศากยบุตร สมณศากยบุตรย่อมไม่ยินดีทองและเงิน สมณศากยบุตรห้ามแก้วและทอง ปราศจากทองและเงิน ดูก่อนนายคามณี ทองและเงินควรแก่ผู้ใด เบญจกามคุณก็ควรแก่ผู้นั้น เบญจกามคุณควรแก่ผู้ใด ทองและเงินก็ควรแก่ผู้นั้น ดูก่อนนายคามณี ท่านพึงทรงจำความที่ควรแก่เบญจกามคุณนั้นโดยส่วนเดียวว่าไม่ใช่ธรรมของสมณะ ไม่ใช่ธรรมของศากยบุตร อนึ่งเล่า เรากล่าวอย่างนี้ว่าผู้ต้องการหญ้าพึงแสวงหาหญ้า ผู้ต้องการไม้พึงแสวงหาไม้ ผู้ต้องการเกวียนพึงแสวงหาเกวียน ผู้ต้องการบุรุษพึงแสวงหาบุรุษ เรามีได้กล่าวว่าสมณศากยบุตรพึงยินดีพึงแสวงหาทองและเงินโดยปริยายอะไรเลย”⁵

นอกจากนี้พระพุทธองค์ยังทรงแสดงว่าเงินและทองเป็นเหตุต่อการผิดคุณธรรมอื่น ๆ ตามมา ทรงแสดงใน สุวัณณปาติสูตร ว่า

“ดูกรภิกษุทั้งหลาย เรากำหนดใจด้วยใจแล้ว ย่อมรู้บุคคลบางคนในโลกนี้ว่า แม้เพราะลาดทองคำ อันเต็มด้วยผงเงินเป็นเหตุ ท่านผู้นี้ก็ไม่จงใจพุดมูสา แต่สมัยต่อมา เราเห็นเขาถูกลากลักการะและความสรรเสริญครอบงำย่ำยีจิตแล้ว ก็กล่าวมูสาทั้งที่รู้ได้ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ลาดลักการะและความสรรเสริญ ทารุณ ฯลฯ อย่างนี้แล เธอทั้งหลายพึงศึกษาอย่างนี้แหละ”⁶

หากภิกษุรับเงินและทองแล้วพระผู้มีพระภาคตรัสว่าไม่ต่างไปจากชาวบ้านคลุกหัดสัถ์เลย ดังที่ทรงแสดงไว้ใน โขกมุขสูตร ว่า

⁵ พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สฬายตวรรค หน้า ๒๑๑ เล่ม ๔ ภาค ๒

⁶ พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย นิทานวรรค หน้า ๖๕๕ เล่ม ๒

“บริษัท ๒ จำพวก นี้ ๒ จำพวกเป็นโฉน คือ บริษัทพวกหนึ่งในโลกนี้ กำหนดยินดีในแก้ว
มณีและคุณทล ย่อมแสวงหา บุตรและภรรยา ทาสีและทาส นาและที่ดิน ทองและเงิน ส่วนบริษัทพวกหนึ่งใน
โลกนี้ ไม่กำหนดยินดีในแก้วมณีและคุณทล ละบุตรและภรรยา ทาสีและทาส นาและที่ดิน ทองและเงิน
แล้วออกจากเรือน บวชแล้ว เป็นผู้ไม่มีเรือน”⁷

พระพุทธองค์ทรงแสดงถึงอุปกิเลสหรือความเศร้าหมองของภิกษุไว้ด้วยว่า สมณพราหมณ์บางเหล่า
ยินดีทองและเงิน ไม่ม่งคเว้นจากการรับทองและเงิน ความยินดีรับทองและเงินเป็นอุปกิเลสแห่งสมณ
พราหมณ์นั้น เป็นเหตุให้สมณพราหมณ์ไม่งามสง่าสุกใสรุ่งเรืองเลย คุณดั่งดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ที่มัวหมอง
ไม่สว่างไสวจากเมฆ หมอก ควันและผงคลี หรือราหู⁸

นอกจากนั้นยังมีสุภาษิตของนางสุภากัมมารธิดากล่าวถึงการบวชและการสละเงินและทองไว้ว่า

“ข้าพเจ้าละหมู่ญาติ ทาสและกรรมกร บ้านและไร่นา ความมั่งคั่งและรณณียะ สิ่งที่น่า
รื่นรมย์ที่เขากันเทิกกันนักหนา ข้าพเจ้าละทรัพย์สมบัติไมใช่น้อย ออกบวช ด้วยศรัทธาอย่างนี้ในพระ
สัทธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงประกาศดีแล้ว

ข้อที่ละทิ้งเงินทองเสียแล้ว กลับมายุัดเงินทองนั้นอีก ไม่สมควรแก่ข้าพเจ้าเพราะข้าพเจ้า
ปรารถนาแต่ความไม่กั้วลหวั่งโย ผู้ใดละทิ้งเงินทองแล้วกลับมายุัดเงินทองนั้นไว้อีก ผู้นั้นจะโง่หวั่งขึ้นมาได้
อย่างไร ในระหว่างบัณฑิตทั้งหลาย เงินและทองไม่มีเพื่อสันติความสงบสำหรับผู้นั้น เงินทองนั้นก็
สมควรแก่สมณะ เงินทองนั้นก็มิใช่อริยทรัพย์

⁷ พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ หน้า ๓๒๕ เล่ม ๒ ภาค ๒

⁸ พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จดกกนิบาต เล่ม ๒ หน้า ๑๗๔

อนึ่ง เงินทองนี้ทำให้เกิดความโลภ ความมัวเมา ความลุ่มหลง ความติด ดังเครื่องผูก มีภัยมี
ความคับแค้นมาก เงินทองนั้นไม่ตั้งอยู่ยั่งยืนเลย นรชนเป็นอันมากประมาทมีใจเศร้าหมองแล้วเพราะเงิน
ทองเท่านี้จึงต้องเป็นศัตรู วิวาทบาดหมางกันและกัน การถูกฆ่าถูกจองจำ การต้องโทษ มีตัดมือเป็นต้น
ความเสื่อมเสีย ความเศร้าโศกพิไรรำพัน ความพินาศเป็นอันมากของนรชนที่ตกอยู่ในกามทั้งหลาย ก็
มองเห็นกันอยู่”⁹

เห็นได้ว่าเงินและทองมีแต่ นำความวิบัติและพินาศมาสู่ความเป็นสมณะเพศจริง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม
ด้วยกำลังของความไม่รู้และกิเลสอกุศลที่สะสมมากของบุคคลที่ยังต้องการการขัดเกลาอยู่ หลังจากที่พระ
พุทธองค์เสด็จปรินิพพานได้เพียง ๑๐๐ ปี ก็มีภิกษุวัชชีบุตรชาวเมืองเวสาลี ได้ออกกฏขึ้นใหม่ว่า การรับ
ทองและเงินนั้นควรแก่พระภิกษุ เรื่องนี้ทำให้คณะสงฆ์เห็นภัยใหญ่ต่อพระพุทธศาสนา จึงได้กระทำ
สังคายนาพระไตรปิฎกอีกครั้ง เป็นครั้งที่ ๒ โดยพระยสกากัณทกบุตรนำเรื่องนี้ปรึกษากับพระเถระเป็นที่
เคารพนับถือในยุคนั้น มีท่านพระสัพพกามีเถระ ท่านพระสัมมุตตสาณวาสี ท่านพระเวณะ ท่านพระสาพะ
เป็นต้น เพื่อทำการระงับข้ออธิกรณ์อันเป็นปัญหาโต้เถียงกันในเรื่องนี้ โดยท่านได้กล่าวว่า

“ท่านทั้งหลายจงมาช่วยกันยกอธิกรณ์ (ปัญหา) นี้ ต่อไปในภายหน้า สภามิใช่ธรรมจัก
รุ่งเรือง ธรรมจักเสื่อมถอย สภามิใช่วินัยจักรุ่งเรือง วินัยจักเสื่อมถอย ภายหน้าพวกอธรรมวาทีจักมีกำลัง
พวกธรรมวาทีจักเสื่อมกำลัง พวกอวินยวาทีจักมีกำลัง พวกวินยวาทีจักเสื่อมกำลัง”¹⁰

จากนั้นท่านได้ระงับอธิกรณ์ด้วยการกระทำสังคายนาและวินิจฉัยว่า ทองและเงินไม่ควรแก่ภิกษุ
จากคำปรารภข้างต้นนั้น ท่านเล็งเห็นภัยใหญ่ในเรื่องนี้ จึงได้เร่งรีบจัดการวินิจฉัยเสียให้ถูกต้อง เพราะหาก

⁹ พระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย เถรีคาถา หน้า ๔๑๕ เล่ม ๕๔

¹⁰ พระวินัยปิฎก จุลวรรค ทุติยภาคและอรรถกถา หน้า ๕๓๘ เล่ม ๖

ปล่อยไปให้นั่นนาน พระธรรมวินัยจักเสื่อมถอย พวกที่ละเมิดพระธรรมวินัยจะมีกำลังมากกว่าสงฆ์ที่ประพฤติชอบปฏิบัติชอบตามพระธรรมวินัย ต่อมาท่านปุสสเถระได้พยากรณ์ถึงพฤติกรรมของภิกษุในอนาคตไว้ว่า

“ภิกษุทั้งหลายในอนาคตที่ทรมานปัญญาก็จะพากันยินดีเงินทอง ไร่นา ที่ดิน แพะ แกะ และคนใช้หญิงชาย จักเป็นคนโง่มั่งแต่จะยกโทษผู้อื่น ไม่ดำรงมั่นอยู่ในศีล ถือตัว โหดร้าย เทียวินดี แต่การทะเลาะวิวาท จักมีใจฟุ้งซ่าน นุ่งห่มแต่จีวรที่ย้อมสีเขียวแดง เป็นคนหลงโลก กระด้าง เป็นผู้อันเล้าหาแต่ลาภผล เทียวูเขาคือมานะ ทำตนดังพระอริยเจ้าทองเที่ยวไปอยู่ เป็นผู้แต่งผมด้วยน้ำมันทำให้มีเส้นละเอียด เหลาะแหละ ใช้จ่ายหยอดและทาตา มีร่างกายคลุมด้วยจีวรที่ย้อมด้วยสีงา สัญจรไปตามตรอกน้อยใหญ่ จักพากันเกลียดชังผ้าอันย้อมด้วยน้ำฝาดเป็นของไม่น่าเกลียดที่พระอริยเจ้าทั้งหลายผู้หลุดพ้นแล้วยินดียิ่งนัก เป็นธงชัยของพระอรหันต์ กลับจะพอใจแต่ในผ้าขาว ๆ จักเป็นผู้มั่งแต่ลาภผล เป็นคนเกียจคร้าน มีความเพียรเลวทราม เห็นการอยู่ป่าอันสงัดเป็นความลำบาก จักใคร่อยู่ในเสนาสนะที่ใกล้บ้าน ภิกษุเหล่าใดยินดีมีฉาชีพ จักได้ลาภเสมอ ๆ จักพากันประพฤติตามภิกษุเหล่านั้น (เทียวุคคหาราชสกุลเป็นต้นเพื่อให้ลาภแก่ตน) ไม่สำรวมอินทรีย์ เทียวไป”¹¹

คำพยากรณ์ดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่กำลังปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน ท่านได้คาดการณ์เห็นความวิบัติของภิกษุที่ละเมิดพระวินัยตามถ้อยคำที่พระพุทธองค์ทรงแสดง เป็นปัญหาที่เริ่มขึ้นมาแล้วตั้งแต่อดีต และจะยิ่งหนักขึ้น ๆ ในปัจจุบัน นี่เป็นการแสดงให้เห็นได้ชัดเจนถึงความร้ายแรงของ “เงินและทอง” ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับภิกษุ เรื่องนี้จึงไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย แต่ชาวพุทธส่วนใหญ่ไม่ได้ตระหนัก

¹¹ พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย เถรคาถา หน้า ๒๐๓ ถึง ๒๐๔ เล่ม ๒ ภาค ๓

ถึงความเป็นภัยนี้ เนื่องจากพุทธบริษัทยังขาดความรู้ ขาดการทำความเข้าใจที่แท้จริงในเรื่องของพระวินัย

บัญญัติ แต่กลับสนับสนุนให้ภิกษุผิดพระวินัย เหล่าภิกษุผู้ประพฤติดีประพฤติชอบก็มีกำลังน้อย ไม่อาจออกมาต้านทานภิกษุฝ่ายวินัยได้ ความย่อหย่อนของพระวินัยจึงเริ่มค่อย ๆ กัดกร่อนพระศาสนาเรื่อยมา มีกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริงและนำความเสื่อมเสียมาสู่พระศาสนาหลายกรณีที่น่าพิจารณากันอย่างจริงจังต่อไป

ปัญหาและผลกระทบของภิกษุรับเงินและทอง

พระพุทธศาสนาผ่านมากว่า ๒๕๐๐ ปี ความประพฤติดีผิดพระวินัยตามคำพยากรณ์ของพระโบราณจารย์ข้างต้นเริ่มนำความเสื่อมมาสู่พระพุทธศาสนาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในปัจจุบันมีชาวพุทธส่วนใหญ่เห็นกันว่าการให้เงินให้ทองแก่ภิกษุ และการที่ภิกษุรับเงินรับทองเป็นเรื่องธรรมดา มีหน้าซำยังโต้แย้งว่าทำไมจะทำได้ โดยอ้างเหตุที่บิดเบือนหลักเล็งพระวินัยบัญญัติอย่างไม่ละอายใจ เช่น อ้างว่ายุคสมัยเปลี่ยนไป ภิกษุยุคนี้จำเป็นต้องใช้เงินใช้ทอง ไม่เหมือนสมัยก่อน ต้องปรับตามสภาพสังคม หรือภิกษุรับเงินรับทองได้หากไม่คิดยึดหรือไม่ติดข้อง ต้องดูที่เจตนาว่าการรับเงินและทองมาเพื่อใช้ในกิจการสงฆ์หรือกิจการสาธารณประโยชน์ และเรื่องนี้ก็ทำกันมานาน ภิกษุรับเงินรับทองกันมาตั้งแต่ไหนแต่ไรแล้ว ข้ออ้างดังกล่าวข้างเป็นข้ออ้างที่ไร้สาระและไม่ตรงต่อเหตุผลเป็นอย่างยิ่ง ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าพระวินัยห้ามไว้อย่างชัดเจนว่าไม่ให้รับหรือแม้แต่ยินดีก็ไม่ได้ และพระพุทธรูปก็ทรงแสดงให้เห็นโทษของเงินและทองอย่างชัดเจน ดังที่กล่าวไปข้างต้น ไม่เคยทรงแสดงถึงข้อยกเว้นใด ๆ เลย แม้ว่ายุคสมัยจะเปลี่ยนไปเพียงใด ไม่เคยมีพุทธบัญญัติไว้ที่ใดว่าให้ดูเจตนาในการรับเงินและทองนั้นด้วยว่าเป็นเจตนาดีหรือไม่ ผู้ที่ยกเหตุผลเหล่านี้มาอ้างล้วนไม่เข้าใจความเป็นภิกษุในพระธรรมวินัยและโทษของการรับและยินดีในเงินและทอง และหากพิจารณาให้ดี ให้ละเอียดถี่ถ้วนแล้ว ผู้ที่เข้ามายุ่งเกี่ยวกับเงินและทองนั้น ไม่มีทางที่จะไม่ยินดี ไม่มีทางที่จะไม่ยึดติดในเงินและทองนั้นไปได้เลย เพราะหากไม่ยึด ไม่ติดข้อง ไม่ยินดีจริง ๆ แล้ว ผู้นั้นย่อมไม่ยุ่งเกี่ยวหรือ

ข้องแะกับเงินและทองตั้งแต่แรก และควรประพฤติปฏิบัติตามพระวินัยอย่างเคร่งครัด เพราะเข้าใจได้อย่างถ่องแท้ว่าพระวินัยเอื้อประโยชน์และเกื้อกูลต่อกิณผู้ประพฤติชอบปฏิบัติชอบอยู่แล้ว

ในยุคสมัยปัจจุบัน สถานการณ์และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทำให้กิณสงฆ์มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับเงินและทองมาก ประการสำคัญประการหนึ่งสืบเนื่องจากสังคมชาวพุทธส่วนใหญ่นิยมอามิสบูชา กล่าวคือนิยมการบริจาคทรัพย์สินเงินทองเป็นการบูชาและมุ่งหวังบุญกุศลที่เกิดจากทานนั้น ๆ การถวายทรัพย์สินเงินทองให้แก่กิณจึงเป็นเรื่องที่มีให้เห็นกันอยู่ทั่วไป ซึ่งตามหลักพระธรรมวินัยแล้วเป็นเรื่องไม่ควรแก่กิณสงฆ์ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ในขณะที่ผู้ปกครองคณะสงฆ์ไทยเองกลับสนับสนุนให้กิณเข้าไปยุ่งเกี่ยวในเรื่องนี้แทนที่จะตั้งกฎเกณฑ์เพื่อเกื้อกูลพระธรรมวินัยที่ห้ามกิณรับและยินดีในเงินและทอง โดยสืบเนื่องมาจากการปกครองคณะสงฆ์ของไทยนั้นมีการใช้ระบบสมณศักดิ์ให้มีตำแหน่งชั้นยศเพื่อใช้อำนาจในการปกครองคณะสงฆ์ในลำดับชั้นต่าง ๆ และการที่จะได้มาซึ่งสมณศักดิ์นั้น มีการวางเกณฑ์ไว้ข้อหนึ่งว่า หากกิณที่มีส่วนในการสร้างสาธารณูปการ ย่อมได้รับการพิจารณาแต่งตั้งชั้นยศได้ โดยในเขตปกครองหนกลาง ต้องมีจำนวนเงินที่ใช้จ่ายในการก่อสร้างและปฏิสังขรณ์ไปแล้วตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป สำหรับการพิจารณาแต่งตั้งใหม่ และ ตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป สำหรับพิจารณาเลื่อน ในเขตปกครองหนเหนือ หนตะวันออกและหนใต้ ต้องมีจำนวนเงินที่ได้ใช้จ่ายในการก่อสร้างและปฏิสังขรณ์ไปแล้วตั้งแต่ ๑๕๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป ยกเว้นในเขต ปกครองภาค ๔ และ ๕ ต้องมีจำนวนเงินตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ ขึ้นไป โดยให้เริ่มนับตั้งแต่เป็นผู้รักษาการหรือดำรงตำแหน่งปกครองนั้น เป็นต้นมา จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว เห็นได้ว่าพระสังฆาธิการซึ่งเป็นผู้มีตำแหน่งทางปกครองแต่ละระดับ จะมีผลงานที่เป็นรูปธรรมได้ย่อมต้องเกิดจากการก่อสร้างและปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุเป็นหลัก เพราะมีการกำหนดจำนวนเงินที่ใช้ไว้อย่างชัดเจน เมื่อเป็นเช่นนี้พระสังฆาธิการแต่ละระดับ โดยเฉพาะเจ้าอาวาสจึงเน้นการก่อสร้างและปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุให้ใหญ่โตและมีจำนวนเงินสูงเป็นล้าน ๆ บาทขึ้นไป เพราะจะมีผลต่อการได้รับพระราชทานแต่งตั้งหรือเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งสมณศักดิ์ชั้นต่าง ๆ ได้ดีที่สุด การระดมเงินบริจาคจึงเป็นภาระที่ยิ่งใหญ่สำหรับเจ้าอาวาส

โดยเฉพาะวัดในต่างจังหวัด เมื่อเป็นเช่นนี้จึงทำให้เกิดกิจกรรมและพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น การแจกของกฐิน การทอดผ้าป่ากันตลอดทั้งปี ทำพิธีกรรมนอกพระพุทธศาสนาเพื่อเรียกศรัทธาให้มีการบริจาค ทำเครื่องรางของขลังหรือวัตถุมงคลต่างๆ ออกจำหน่าย เพื่อรวบรวมเงินไปใช้จ่ายในการก่อสร้างหรือปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุภายในวัด เห็นได้ว่าระบบสมณศักดิ์นี้ทำให้พระสงฆ์เกิดความโลภ ความมัวเมา ในตำแหน่งและลาภสักการะ เพราะเป็นแหล่งที่มาแห่งผลประโยชน์ต่าง ๆ ทำให้พระสงฆ์เกิดการแก่งแย่งหรือใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวเพื่อให้ได้สมณศักดิ์และเป็นช่องทางหาประโยชน์ของผู้เกี่ยวข้อง จนทำให้เกิดความอิจฉาริษยาและความขัดแย้ง ไม่ต่างไปจากสังคมคฤหัสถ์เลย สมณศักดิ์ยังทำให้ภิกษุกลายเป็นผู้รับใช้รัฐหรือเป็นเครื่องมือของรัฐในทางปกครองเพื่อพิธีกรรมและกิจกรรมที่ต้องได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านหรือมวลชน นอกจากนี้สมณศักดิ์ยังขัดกับหลักพระธรรมวินัยหลายอย่าง เช่น เป็นการแบ่งชั้นวรรณะ ไม่เคารพตามหลักอาวุโส และส่งเสริมกนิษฐียเชิงคฤหัสถ์ และที่สำคัญยังทำให้เกิดขบวนการหลอกเอาเงินจากภิกษุที่อยากได้ยศได้ศักดิ์อีกด้วย ที่ผ่านมามีภิกษุถูกหลอกเอาเงินไม่น้อย เวลาจะเลื่อนสมณศักดิ์ที่ถูกละลอกก็แต่ก็ไม่เจ็ด อยากได้ยศ อยากได้ตำแหน่ง มีอยู่ครั้งหนึ่งมีการปลอมบัญชีรายชื่อพระสงฆ์ที่จัดทำโดยอดีตพระภิกษุชื่อดังที่แม้จะอาบัติปาราชิกไปแล้วแต่ยังอยู่ในแวดวงคณะสงฆ์ คนเหล่านี้ร่วมกับพระสงฆ์สายปกครองกับข้าราชการและฆราวาสที่เกี่ยวข้องกับคณะสงฆ์ปลอมการแต่งตั้งสมณศักดิ์ได้เหมือนของจริงแล้วจะนำไปให้ภิกษุที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีเพื่อเรียกรับผลประโยชน์เป็นการตอบแทน ถ้าเลื่อนจากพระครูขึ้นเป็นเจ้าคุณหรือพระราชาคณะชั้นสามัญผลประโยชน์มากกว่าหนึ่งแสนบาท ถ้าในชั้นยศที่สูงขึ้นผลประโยชน์ก็จะมากขึ้นตามไปด้วยซึ่งในวงการคณะสงฆ์รับรู้กันดี ที่ผ่านมามีความพยายามในการแก้ไขปัญหามาจากมหาเถรสมาคมแต่ยังไม่สำเร็จ เพราะภิกษุสงฆ์ส่วนใหญ่ต้องการมียศหรือสมณศักดิ์ ซึ่งจะเป็นใบเบิกทางอย่างดีในการไปทำกิจกรรมอื่น ๆ¹² นี่คือนโยบายและผลกระทบสำคัญที่ทำให้เกิดความเสื่อมศรัทธาในภิกษุสงฆ์ อันนำมาสู่ความเสื่อมแห่งพระพุทธศาสนาในที่สุด

¹² รายงานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ข้อเด่นข้อด้อยขององค์การและกระบวนการบริหารจัดการองค์การพระพุทธศาสนาของประเทศไทยในเชิง

นอกจากการทำให้ภิกษุต้องมัวเมาในลาภยศสรรเสริญแล้ว การที่ภิกษุรับเงินและทองก็เป็นจุดเริ่มต้นของการละเมิดพระวินัยต่าง ๆ อีกหลายเรื่อง มีเหตุการณ์ที่ปรากฏเป็นข่าวไม่ดีของภิกษุเกี่ยวข้องกับเรื่องเงินและทอง แล้วกระทำผิด กระทำชั่วหลายเหตุการณ์ ซึ่งสามารถยกมาเป็นกรณีศึกษาได้หลายกรณี เช่น กรณีสำนักปู่สวรรค์¹³ กรณีคดีเครื่องราชอิสริยาภรณ์¹⁴ กรณียันตระ¹⁵ กรณีภวนาพุทธโร¹⁶ กรณีเณรคำ¹⁷ กรณีเจ้าคุณเสนาะ¹⁸ กรณีธรรมกาย¹⁹ แต่ละกรณีเป็นข่าวใหญ่ในโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ทั่วไป และทุกเรื่องที่กำลังกล่าวนั้นมีต้นเหตุมาจากการยุ่งเกี่ยวกับเงินและทองทั้งสิ้น

การอาศัยความศรัทธาของชาวบ้านกระทำสิ่งซึ่งเป็นเรื่องตรงกันข้ามกับที่พระพุทธองค์ทรงห้ามไว้ นำมาซึ่งความเสื่อมเสียของพระศาสนาอย่างชัดเจน และตรงตามที่พระพุทธองค์ได้ตรัสเตือนไว้ทุกประการ กรณีศึกษาข้างต้นเป็นเพียงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นข่าวใหญ่และส่งผลกระทบที่ปรากฏแก่สังคม ไม่นับรวมเหตุการณ์รายย่อย ๆ อีกมากมาย ทั้งที่เป็นข่าวและไม่เป็นข่าว แต่ละรายนั้นก็เกิดจากลาภ สักการะ สรรเสริญ ที่มีเงินทองทรัพย์สินของประชาชนบริจาคหรือถวายเงินให้ทั้งสิ้น นั่นเป็นการเปิดโอกาสแก่การ

ประสิทธิภาพด้านคุณค่าต่อพระพุทธศาสนา โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐ์ ปรีชาเพิ่มประสิทธิ์ โครงการวิจัยพุทธศาสนศึกษา ศูนย์พุทธศาสน์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี ๒๕๕๘ หน้า ๑๑๔ ถึง ๑๑๗

¹³ Bangkok Post Vol.XLVI No.200 Friday July 19, 1991

¹⁴ “ปิดตำนานคดีเครื่องราชฯ มาราธอน ๒๕ปี”, ไทยรัฐออนไลน์ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๘, www.thairath.co.th/content/351264

¹⁵ “เปิดตำนาน “ยันตระ” ,ข่าวสด ฉบับวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗, https://www.khaosod.co.th/view_nesonline.php?newsid=TVINNU9ETTFNakkzTWc9PQ==

¹⁶ “ถอดรหัสคำพิพากษาจาก ภวนาพุทธโร” ผู้จัดการออนไลน์ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ www.manager.co.th/Crime/ViewNews.aspx?NewsID=9520000052124

¹⁷ ย้อนคดี “สมเื้คำ” ไทยรัฐออนไลน์ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘ จาก www.thairath.co.th/content/672249

¹⁸ “เจ้าแห่งปมฆ่าตัวตาย “เจ้าคุณเสนาะ” มือขวา “สมเด็จเกี่ยว” ถูกที่พระน้าฝน” “พระพรหมสุธี” ที่ “ไม่ธรรมดา”, ผู้จัดการออนไลน์, <http://www.manager.co.th/AsT/tvWeekend/ViewNews.aspx?NewsID=9590000010504>

¹⁹ “ออกแล้ว หมายจับ ๑๘ คิษย์ธรรมกายขัดขวางบุกค้นวัด-จับ “ธัมมชโย””, ข่าวอาชญากรรม สำนักข่าวทีนิวส์, <http://crime.tnews.co.th/contents/198874/>

กระทำที่ผิดพระวินัยจากเล็ก ๆ น้อย ๆ ไปจนถึงผิดพระวินัยขั้นปาราชิก และยังนำไปสู่การกระทำผิด
กฎหมายที่ร้ายแรงทางโลกอีกด้วย และที่สำคัญที่เป็นภัยต่อพระพุทธศาสนาอย่างใหญ่หลวงอีกประการหนึ่ง
ก็คือ การบิดเบือนพระสัทธรรมอันเป็นหลักคำสอนของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อแสวงหา
ประโยชน์ ลาภ ยศ ชื่อเสียง ตักการะ นั้นเอง

เรื่องการบิดเบือนพระสัทธรรมหรือทำให้พระธรรมวินัยวิปริตไปนี้ถือเป็นเรื่องใหญ่ ชาวพุทธ
ทั้งหลายควรได้ตระหนักถึงภัยอันนี้เป็นอย่างยิ่ง เริ่มจากการที่จะได้มาซึ่งเงินและทองนั้นผู้นั้นย่อมต้องคิด
และแสวงหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อสร้างศรัทธาแก่ประชาชนให้ได้มาก ๆ และวิธีนั้นย่อมไม่พ้นไปจากการ
เผยแพร่คำสอนที่บิดเบือนและขัดแย้งจากหลักคำสอนของพระพุทธองค์ที่ทรงเน้นการขัดเกลากิเลสอกุศล
ให้ละความอยาก ความต้องการทั้งหลาย แต่ผู้ที่หวังและต้องการเงินและทองย่อมต้องการปลุกฝังความเชื่อที่
ผิดแก่ประชาชนให้มุ่งแสวงหาบุญ แสวงหาโชค แสวงหาพร แสวงหาความสุขในชาติหน้า ด้วยการเน้นให้
บริจาคทรัพย์สิน โดยกล่าวคำสอนของพระพุทธองค์ว่านี่คือการละ แต่แท้จริงแล้วกลับสร้างค่านิยมความ
อยากที่จะได้บุญ ได้ลาภ ได้สวรรค์ ได้นิพพาน และมอมเมาให้เชื่อถือบูชาความวิเศษ ความศักดิ์สิทธิ์
อิทธิฤทธิ์ของวัตถุเครื่องรางของขลังต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนจ่ายเงินซื้อหาสิ่งเหล่านั้นมา ทั้งหมดนั้นไม่ใช่
คำสอนของพระพุทธองค์ที่ทรงสอนให้เกิดปัญญาในการพิจารณาสังขารธรรมความจริงใด ๆ เลย อีกทั้งไม่ใช่
การละและการขัดเกลากิเลสที่แท้จริงตามคำสอนของพระพุทธองค์อีกด้วย เพราะทั้งหมดดังที่กล่าวมาคือ
การแลกเปลี่ยนซื้อขายทั้งสิ้น นอกจากนั้นยังมีการเผยแพร่คำสอนคลาดเคลื่อนลงไปในเนื้อหาที่ละเอียดมาก
ขึ้น เช่น การสอนว่านิพพานเป็นอัตตา สอนว่ามีอัตตาของพระพุทธเจ้ามากมายหลายองค์ไปรวมกันอยู่ใน
อายตนนิพพาน มีดินแดนที่เข้าสมาธิไปเฝ้าพระพุทธเจ้าได้ มีพิธีถวายข้าวพระ ที่จะนำข้าวบูชาไปถวายแด่

พระพุทธเจ้าในอายตณนิพพาน²⁰ คำสอนเหล่านี้ย่อมมุ่งในการสร้างศรัทธาแก่ประชาชนให้ลงเชื่อและ
ทุ่มเทบริจาคทรัพย์สินเงินทองเพื่อแสวงหาบุญ แสวงหาโชค จากการความเชื่อผิด ๆ เช่นนั้น เมื่อมีการ
บริจาคทรัพย์สินเงินทองจำนวนมาก กลุ่มผู้บิดเบือนก็จะมีศักยภาพมากและสามารถทำกิจกรรมการเผยแพร่
แนวคิดของตนไปยังภิกษุสงฆ์และสาธุชนได้อย่างกว้างขวางทางสื่อต่าง ๆ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ ดาวเทียม
อินเทอร์เน็ต และมีทุนทรัพย์มากพอที่จะชักนำให้ประชาชนร่วมพิธียิ่งใหญ่หลายพิธี เพื่อขยายอิทธิพลและ
ความเห็นผิดออกไปทั้งในและต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ที่น่ากลัวเป็นอย่างยิ่ง คือการใช้สถาบันการศึกษา
เป็นแหล่งเผยแพร่ความเชื่อไปยังสังคมทั้งในส่วนลึกและเป็นวงกว้าง²¹ มีการวางกลยุทธ์ที่ลึกซึ้งและ
แนบเนียนโดยเน้นการสร้างคามมีวินัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การทำความดี เป็นหลักเบื้องต้นเพื่อให้
เกิดศรัทธาในบรรดาครูอาจารย์ ผู้ปกครอง และเด็กเยาวชน ทำให้ง่ายต่อการชักนำเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ
จากนั้นก็เปิดโอกาสที่สามารถจะสอดแทรก ปลุกฝัง ความเห็นและความเชื่อของตนเองต่อบุคคลกร
เหล่านั้น²² พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้ให้ความเห็นว่า การบิดเบือนหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา
ในลักษณะนี้ มีผลกระทบต่อพระธรรมวินัยโดยตรง และมีผลกระทบต่อบ้านสงฆ์และต่อสังคมไทย หาก
ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้องเหมาะสมตามวิธีการที่ชอบด้วยพระธรรมวินัยและกฎหมายบ้านเมืองจาก
คณะสงฆ์และองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในภาครัฐบาล อาจเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนา

²⁰ บทบาทในการรักษาพระธรรมวินัยของพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) : ศึกษาเฉพาะกรณีธรรมกาย โดย พระมหาจุติชัย วชิรเมธี (บุญถึง)
หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๖
หน้า ๗๖

²¹ ธรรมกายโปรเจกต์ ล้างสมองครู – ยึดครองประเทศ, จากกรณี ธรรมกาย แหล่งรวบรวม ข้อมูล หลักฐาน เกี่ยวกับวัดพระธรรมกาย,
<https://thaidhammakaya.wordpress.com/2015/02/28/dhammakaya-school/>

²² อ้างแล้ว

ในประเทศไทยอย่างลึกซึ้งถึงขั้นรากฐาน ปัญหาจึงร้ายแรงถึงขั้นที่อาจทำให้พระพุทธศาสนาดั้งเดิมที่รักษากันมาเป็นพัน ๆ ปี อาจจะถึงคราวสูญสิ้นลงให้ประวัติศาสตร์ได้จารึกไว้ในครานี้²³

เรื่องนี้เคยมีตัวอย่างที่เกิดขึ้นมาแล้วในประเทศอินเดีย ระหว่าง ค.ศ. ๓๘๘-๔๒๐ เจ้าลัทธิสวาชื่อ ศังกราจารย์ ใช้ยุทธศาสตร์ลุ่มศาสนาพุทธในอินเดียจนสูญสิ้น ด้วยวิธีการที่เรียกว่า “ทำลายโดยไม่ให้รู้ว่าเป็นการทำลาย” ศังกราจารย์แฝงตัวเข้ามาเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มภิกษุที่มีความเชี่ยวชาญทางพุทธศาสนา ทำให้เข้าใจองค์ความรู้ต่าง ๆ ของศาสนาพุทธ และเห็นจุดอ่อนต่าง ๆ ของภิกษุ จากนั้นได้เริ่มแทรกซึมคำสอนตามความเชื่อของตนเกี่ยวกับพราหมณ์และฮินดูโดยเชื่อมโยงให้เข้ากับศาสนาพุทธ มีการจัดตั้งวัดและคณะสงฆ์ของตนเลียนแบบในพุทธศาสนา รวบรวมสรรพาคคนที่มีความสามารถในการชักจูงชักชวนเพื่อเผยแพร่ความเห็นของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เลียนแบบพระพุทธศาสนาเพื่อเรียกศรัทธาจากชาวบ้าน นำคำสอนและพิธีกรรมทางพุทธศาสนาไปปรับใช้โดยเปลี่ยนแปลงให้เป็นแนวทางของตน โดยชาวบ้านไม่รู้สึกรู้ว่าพุทธศาสนาจะหมดหรือเสื่อมสูญไปตรงไหน เพราะยังได้ทำพิธีกรรมและบูชาพระพุทธเจ้าอยู่เช่นเดิม เพียงแต่เพิ่มการบูชาเทพเจ้าองค์อื่นเข้ามาด้วย ในขณะที่เดียวกันก็เข้ายึดครองที่วัดร้างในชนบทให้อยู่ภายใต้ลัทธิตนของตน จนในที่สุดพระพุทธศาสนาที่แท้จริงได้เสื่อมสูญไปจากประเทศอินเดีย²⁴ ปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้ มีความคล้ายคลึงกับกรณีที่กำลังเกิดขึ้นในประเทศไทยปัจจุบันเป็นอย่างมาก กระแสสังคมนิยมเน้นวัตถุนิยมแทนคุณค่าทางจิตใจ ภิกษุสงฆ์จำนวนไม่น้อยมีความประหลาดใจ หงุดหงิดในลาภยศสรรเสริญ ทรัพย์สินเงินทอง ใช้ชีวิตฟุ้งเฟ้อสุขสบาย ทำให้ยากต่อการแทรกแซง อีกทั้งยังละเลยการศึกษาและไม่ยึดถือพระธรรมวินัย ละเลยการเผยแพร่ให้ความรู้แก่คณะสงฆ์ด้วยกัน ไม่ดูแลวัดต่าง ๆ โดยเฉพาะในชนบท ทำให้เป็นวัดที่ขาดการดูแลมีผู้แฝงเข้ามาบวช บางแห่งก็ร้าง เปิดช่องให้ถูกกลืนไปเป็นวัดใน

²³ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), กรณิธรรมกาย, หน้า ๒๖๓.

²⁴ ธรรมกายโมเดล : การล่มสลายของพุทธเหมือนในอินเดีย, จากกรณิธรรมกาย แหล่งรวบรวมข้อมูล หลักฐาน เกี่ยวกับวัดพระธรรมกาย, กุมภาพันธ์ ๒๕, ๒๐๑๕ จาก <http://thaidhammakaya.wordpress.com/2015/02/28/buddhism-india/>

อานัติและเป็นเครือข่ายของกลุ่มผู้บิดเบือนพระศาสนาได้ โดยชาวพุทธไม่ทันรู้ตัว และกว่าจะรู้เรื่องก็สายไปเสียแล้ว

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

มีรายงานวิจัยเรื่องทรัพย์สินเงินทองของพระภิกษุในวัดต่าง ๆ โดยมีข้อมูลบางส่วนของวัดในกรุงเทพมหานครว่า รายได้ของวัดต่าง ๆ มาจากหลายหนทาง รายได้ส่วนใหญ่มาจากการบริจาคเพื่อสร้างและปฏิสังขรณ์วัด หรือเพื่ออุทิศบำรุงแก่วัดทั่วไปประมาณ ๘๔ เปอร์เซ็นต์ ส่วนรายได้รองลงมาจากทำให้เช่าที่ดิน เช่าที่จอดรถ เช่าแผงลอย การประกอบพิธีกรรมทางศาสนา การจัดงานประเพณี การให้เช่าวัตถุมงคล และอื่น ๆ รวมรายได้นับหลายล้านบาทต่อเดือน เป็นรายได้นับร้อยล้านบาทต่อปี ส่วนค่าใช้จ่ายที่วัดจะต้องจ่ายมากที่สุดคือค่าบำรุงรักษาปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุ รองลงมาก็คือการก่อสร้างและสาธารณูปการ ส่วนในเรื่องของการให้ความรู้และการศึกษาพระธรรมมีน้อยมาก²⁵ **เงินจำนวนมากที่ได้มาจากการบริจาคจึงตกอยู่กับการก่อสร้างถาวรวัตถุและสิ่งก่อสร้างทั้งหลาย และเงินอีกจำนวนไม่น้อยต้องนำไปบูรณะซ่อมแซมถาวรวัตถุที่เสื่อมโทรมลงในแต่ละปี** เงินบริจาคต่าง ๆ ที่ให้แก่วัดนั้นไม่สามารถระบุตัวเลขได้ชัดเจน แต่คาดได้ว่ามีจำนวนมากมหาศาล เงินบริจาคแก่วัดทั่วประเทศนั้น หากที่จะประเมินให้เห็นตัวเลขได้ชัดเจน เนื่องจากไม่มีการเปิดเผย แต่อย่างไรก็ตามเปรียบเทียบจากข้อมูลที่เปิดเผยได้ก็พอที่จะประเมินได้ว่ามีจำนวนประมาณเท่าใด เช่น ตัวอย่างเงินและทองที่ประชาชนบริจาคในโครงการช่วยชาติของวัดหนึ่งรวมเป็นเงินถึงสองพันล้านบาท²⁶ ส่วนทรัพย์สินทางพุทธศาสนาทั้งประเทศมีการประเมินคร่าว ๆ

²⁵ รายงานการวิจัย เรื่อง รายรับรายจ่ายของวัดไทยในกรุงเทพมหานคร โดย นายเรืองฤทธิ์ ประสันรักษ์, ศูนย์พุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐

²⁶ “ปิดโครงการผ้าป่าหหลวงตามหาบัว รวมทองคำ ๑๓ ตัน”, ไทยรัฐออนไลน์ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔, ซึ่งมีตัวเลขของทองคำแท่งถึง ๑,๐๔๐ แท่ง น้ำหนักรวม ๑๓ ตัน และเงินสดอีก ๑๐,๒๑๔,๖๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ <http://www.thairath.co.th/content/169672/>

ว่า ไม่น่าจะมีมูลค่าน้อยกว่า ๒๐ ล้านล้านบาท มากกว่ามูลค่ารัฐวิสาหกิจ ๕๙ แห่ง รวมกัน^{๒๗} เงินบริจาคที่เกี่ยวข้องกับการนี้รัฐไม่อาจเรียกเก็บภาษีได้ ในขณะเดียวกันผู้บริจาคเงินดังกล่าวสามารถนำมาหักลดหย่อนภาษีได้อีก ทำให้รัฐสูญเสียขาดรายได้ที่สามารถจะนำมาทำนุบำรุงประเทศหลายพันล้านบาท มากพอที่จะสร้างโรงพยาบาลหรือสถานศึกษาหลายแห่ง หรืออาจนำมาช่วยเหลือประชาชนได้หลายหมู่บ้านเลยทีเดียว

อีกปัญหาหนึ่งซึ่งอาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทย คือเรื่องกัญชาต่างชาติ สืบเนื่องจากประเทศไทยเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) ทำให้การเดินทางไปมาหาสู่ของพลเมืองเข้าออกประเทศไทยง่ายมากขึ้น ปัจจุบันมีพลเมืองประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เวียดนาม เขมร พม่า และลาว เข้ามาประกอบอาชีพ ทำมาหากินในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก และมีจำนวนไม่น้อยที่เข้ามาในรูปแบบพระภิกษุ หรือเข้ามาบวชเป็นพระภิกษุในประเทศไทย เนื่องจากต่างนับถือศาสนาพุทธคล้ายกัน ดังนั้น หากกัญชาเหล่านั้นไม่รักษาพระวินัย กลับตั้งตนเป็นผู้ยิ่งใหญ่ แสวงหาลาภ ยศ สรรเสริญต่าง ๆ รับเงินรับทองและทรัพย์สินต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือประเทศของตน เรื่องเช่นนี้ย่อมทำให้เกิดความเสียหายทางด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจเป็นอย่างมากเช่นกัน

สำหรับกรณีที่น่าเป็นห่วงอีกเรื่องหนึ่งที่มีผลต่อการทำให้สังคมอ่อนแอ คือ การที่ประชาชนถูกมอมเมาและหลอกลวงในกลุ่มหลงจากการโฆษณาชวนเชื่อเรื่อง “บุญ” เช่น อยากร์ารวย มีชื่อเสียง ถวายเงินมากเท่าไร ก็ได้บุญเท่านั้น มีการกระตุ้นให้ถวายเงินมาก ๆ ยิ่งมากยิ่งดี จนถึงกับทุ่มสุดตัว อาทิ “ปิดบัญชีทางโลก เพื่อเปิดบัญชีทางธรรม” การสอนผิด ๆ เช่นนี้ย่อมทำให้เข้าใจคลาดเคลื่อนไปเรื่อย ๆ ทำให้เกิดความหลง เป็นการปรนเปรอสนับสนุนวัด แต่เกิดปัญหาต่อส่วนรวม เดือดร้อน เช่น มีญาติโยมบางคนบริจาคเงิน

^{๒๗} สถาปนิกรแห่งชาติ วาระปฏิรูปพิเศษ ๕ : การปฏิรูปแนวทางและมาตรการปกป้องพิทักษ์กิจการพระพุทธศาสนา หน้า ๔

จนหมดเนื้อหมดตัว²⁸ การปลูกฝังความเชื่อที่ผิด ๆ เช่นนี้ย่อมทำให้สังคมเกิดความอ่อนแออย่างชัดเจน เมื่อประชาชนส่วนใหญ่หวังแต่จะทำบุญเพื่อหวังผลในกาลข้างหน้า ขาดความคิด ขาดการไตร่ตรอง ขาดความมูมานะ ขยันหมั่นเพียรในการทำงาน มีความเชื่องช้า ๆ แล้ง ๆ ในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ทางวัดโฆษณาชวนเชื่อ นอกจากนั้นมีการนำคำว่า “บุญ” ในพระศาสนามาใช้ในความหมายใหม่ เพื่อให้เป็นจุด “สินค้า” ที่สามารถนำมา “ซื้อ-ขาย” ผ่านกลไกการตลาดได้ ทำให้มีแผนการตลาด มุ่งให้ “สินค้า” เข้าสู่ผู้บริโภคอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการระดมทุนทำกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ และทำให้มีรายได้มหาศาลเข้ามาสู่วัด พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) กล่าวว่า “การนำคำว่า “บุญ” มาใช้ในลักษณะที่ชักจูงประชาชนให้ลุ่มหลง เวียนวน จมอยู่กับการบริจาคทรัพย์ เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ชนิดที่ส่งเสริมความยึดติดถือนั่นในตัวตน และในตัวบุคคลอันอาจกลายเป็นแนวโน้มที่บั่นทอนสังคมไทยในระยะยาวพร้อมทั้งทำพระธรรมวินัยให้ลางเลือนไปด้วย”²⁹ นั่นก็ถึงความหวังใจของท่านพระเถระต่อพฤติกรรมของการบิดเบือนพระธรรมวินัย แต่เนื่องจากพระภิกษุที่ประพฤติปฏิบัติชอบมีกำลังน้อย จึงไม่อาจต้านทานใด ๆ ได้ ธรรมจึงเสื่อมถอย อธรรมจึงรุ่งเรือง วินยาที่เริ่มเสื่อมถอย อวินยาที่กลับรุ่งเรือง ดังนั้น ในที่สุดจึงนำมาซึ่งบทสรุปอย่างชัดเจนว่า ต้นเหตุสำคัญเกิดมาจากการแสวงหาลาภ สักการะ สรรเสริญ ซึ่งไม่พ้นไปจากเรื่องเงินและทองนั่นเอง และทำให้เกิดปัญหาความอ่อนแอทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไม่น้อยเลยทีเดียว

แนวทางการแก้ไขปัญหาเรื่องเงินและทองกับภิกษุ

²⁸ กรณีวัดพระธรรมกายสะท้อนให้เห็นวิกฤติปัญหาของสถาบันสงฆ์ จาก แหล่งรวบรวมข้อมูล หลักฐาน เกี่ยวกับวัดพระธรรมกาย <https://thaidhammakaya.wordpress.com/2015/03/08/visalo/>

²⁹ เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๒๕

เมื่อประชาชนชาวพุทธได้เข้าใจถ่องแท้แล้วว่า การที่พระภิกษุเข้ามายุ่งเกี่ยวกับเงินและทองนั้น เป็นการไม่เคารพต่อพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่เคารพต่อพระธรรมวินัย และไม่เคารพพระอริยสงฆ์ ไม่ใช่ภิกษุในพระธรรมวินัย นำความเสื่อมมายังพระศาสนาอย่างใหญ่หลวง ซึ่งเรื่องนี้ถือเป็นเรื่องระดับชาติและได้มีการหยิบยกปัญหานี้ขึ้นมาวิเคราะห์และหาแนวทางแก้ไขในการประชุมของสภาปฏิรูปแห่งชาติ วาระปฏิรูปพิเศษ ๕: การปฏิรูปแนวทางและมาตรการการปกป้องพิทักษ์กิจการพระพุทธศาสนา ซึ่งพิจารณาถึงเรื่องปัญหาทรัพย์สินของวัดและภิกษุ ที่มีจำนวนมาก และการบริหารจัดการไม่โปร่งใส มีการแสวงหาผลประโยชน์ โดยที่ภิกษุมีส่วนได้เสียทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว จำเป็นที่จะต้องปฏิรูปกฎหมายและการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่พุทธบริษัทและอุปถัมภ์คำชูสงฆ์ที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาต่อไป³⁰ ปัญหาเรื่องทรัพย์สินเงินทองกับภิกษุนี้จึงเป็นเรื่องใหญ่ และเป็นเรื่องที่ต้องเร่งรีบแก้ไขให้ถูกต้องทั้งในระดับสังคมโดยรวมและในระดับแต่ละบุคคล เป็นเรื่องที่สามารถดำเนินการได้ทันทีด้วยการเคร่งครัดในพระวินัยเรื่องเงินและทองตามที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติไว้ และต้องช่วยกันเสนอแนะให้มีการแก้ไขกฎระเบียบและกฎหมายให้ผลบังคับเพื่อเกื้อกูลพระวินัยโดยชัดเจน ทั้งนี้ พอที่จะกำหนดแนวทางในการจัดการได้ตามลำดับดังนี้

1. คฤหัสถ์งดการถวายเงินแก่พระภิกษุในทุกกรณี หากต้องการช่วยเหลือท่านในเรื่องใด ควรเป็นผู้ดำเนินการให้โดยตรง โดยท่านไม่ต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับเรื่องเงินและทอง
2. พระภิกษุต้องเคร่งครัดในพระวินัย โดยปฏิเสธไม่รับเงินและทองเด็ดขาดทุกกรณี แม้จะนำเงินและทองมาถวายผ่านไวยาวัจกรด้วยใบปวารณาก็ตาม

³⁰ สภาปฏิรูปแห่งชาติ วาระปฏิรูปพิเศษ ๕ : การปฏิรูปแนวทางและมาตรการการปกป้องพิทักษ์กิจการพระพุทธศาสนา, กรกฎาคม ๒๕๕๘

ส่วนข้ออ้างว่าในสมัยนี้ภิกษุจำเป็นต้องใช้เงินทำธุระ ทำกิจวัตรต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันนั้น เป็นข้ออ้างที่ขัดแย้งและปฏิเสธพระพุทธบัญญัติโดยแจ้งชัด ลืมว่าตนเป็นภิกษุในพระธรรมวินัยที่มีชีวิตที่แตกต่างไปจากคฤหัสถ์ แม้จะมีกิจจำเป็นภิกษุย่อมมีหนทางที่กระทำได้ตามพระธรรมวินัย เพียงแต่ไม่สะดวกสบายเหมือนกับชีวิตของฆราวาสเท่านั้น ที่สำคัญหากตนเองประพฤติปฏิบัติตามพระวินัยไม่ได้ ก็ไม่ควรอยู่ในเพศภิกษุ ควรลาสิกขาไป

ภิกษุบางรูปโต้แย้งว่า เงินและทองนั้นนำมาใช้ประโยชน์ในกิจการสงฆ์หรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น สร้างโรงเรียน โรงพยาบาล นำมารักษาคนป่วย เป็นต้น แต่ลืมนึกไปว่า ภิกษุมีหน้าที่อยู่เพียง ๒ ประการ ได้แก่ คั่นถะฐุระ คือ ศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัย และ วิปัสสนาธุระ คือ การอบรมเจริญปัญญา เท่านั้น หน้าที่อื่นที่นอกเหนือไปจากนี้ แม้จะเป็นเรื่องของสงฆ์ก็ต้องเป็นไปในการศึกษาเล่าเรียนเป็นสำคัญ ไม่ใช่เรื่องการค้าก่อสร้างถาวรวัตถุ หรือปฏิมากรรมต่าง ๆ ส่วนการช่วยสังคมหรือสาธารณประโยชน์ ต่างเป็นหน้าที่ของคฤหัสถ์ ไม่ใช่ภิกษุ มีคฤหัสถ์หลายคนที่ทำหน้าที่เช่นนี้เป็นอย่างดี โดยไม่ต้องอาศัยความเป็นเพศภิกษุอีกด้วย และที่สำคัญการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ไม่ใช่กิจของภิกษุ ย่อมไม่พ้นไปจากเรื่องเงินและทองในที่สุด ย่อมเป็นโอกาสให้มีการก้าวล่วงพระวินัย และเป็นเหตุนำมาซึ่งความประทุษร้ายทั้งหลาย ไม่เหมาะสมแก่เพศสมณะอย่างยิ่ง

3. การแก้ไขกฎหมายหรือกฎระเบียบให้เอื้อเพื่อต่อพระวินัยในเรื่องภิกษุรับเงินและทรัพย์สินมีค่าไม่ได้ ภิกษุมิเงินไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นเงินสด เงินในบัญชี หรือทรัพย์สินมีค่าอื่น ๆ เช่น ที่ดิน รถยนต์ ฯลฯ ดังเช่นที่ทางมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนาได้ทำหนังสือต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ขอแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา

๑๖๒๒ และ ๑๖๒๓ เรื่องทรัพย์สินของภิกษุและการรับมรดก ให้เป็นไปตามพระวินัย
บัญญัติ เป็นต้น

หากภิกษุดังกล่าวยืนยันว่าจะรับเงินและทอง และจะเก็บทรัพย์สินต่าง ๆ ไว้ควรมี
มาตรการให้ลาสิกขาไปจากการเป็นภิกษุ และมีมาตรการกำหนดให้ชัดเจนว่าผู้นั้นเป็น
นักบวชในนิกายอื่น

4. จัดการให้ทรัพย์สินเงินทองของพระภิกษุที่ถือครองอยู่แล้วและต้องอาบัติ มีการสละคืนเพื่อ
ปลงอาบัติตามพระวินัย และนำเงินทองทรัพย์สินเหล่านั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม
ต่อไป
5. วางกฎเกณฑ์และขั้นตอนในการดูแลทรัพย์สินและกิจกรรมของวัดโดยชัดเจน ให้มีผู้ดูแล
โดยตรงและไม่ให้เป็นภาระของพระภิกษุในการจัดการดูแล เพื่อไม่ให้ท่านผิดพระวินัย
6. ยกเลิกการลดหย่อนภาษีจากเงินบริจาคให้แก่ทางวัดและภิกษุ แต่กำหนดช่องทางลดหย่อน
ภาษีจากการสนับสนุนวัดและภิกษุโดยประการอื่นที่ถูกต้องตามพระวินัย
7. สนับสนุนการเผยแพร่พระวินัยให้แก่ภิกษุและประชาชนได้เข้าใจยิ่งขึ้น เพื่อจะได้ประพฤติ
ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องแท้จริงตรงตามพระบัญญัติ

ปัญหาภิกษุกับเงินและทองนี้เป็นปัญหาใหญ่ที่เรื้อรังมานาน พุทธศาสนิกชนทุกคนควรตระหนักถึง
ภัยพิบัติต่อพระพุทธศาสนาจากเรื่องนี้ หากไม่มีการเริ่มแก้ไขปรับปรุงแล้ว พระวินัยย่อมเสื่อมสลายลงไป
ในเวลาอีกไม่นาน ภิกษุสงฆ์ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบคงไม่อาจอยู่ต่อไปได้เพราะชาวพุทธไม่ประพฤติปฏิบัติ
ให้เกื้อกูลต่อพระวินัย แม้พระพุทธองค์ได้ทรงแสดงเหตุแห่งการบัญญัติพระวินัยไว้ด้วยประโยชน์ ๑๐
ประการ กล่าวคือ ๑. เพื่อความเรียบร้อยดีงามแห่งคณะสงฆ์ ๒. เพื่อความผาสุกแห่งคณะสงฆ์ ๓. เพื่อข่ม
หรือการปราบภิกษุผู้เกียจคร้าน ๔. ให้เกิดความป็นอยู่อย่างผาสุกแก่ภิกษุผู้ประพฤติดี ๕. เพื่อระงับอกุศลหรือสิ่ง

ที่ไม่ดีที่เกิดขึ้นแล้ว ๖. ป้องกันมิให้อกุศลจะเกิดขึ้นต่อไป ๗. เพื่อความเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส ๘. เพื่อชุมชนที่เลื่อมใสแล้วให้เลื่อมใสมยิ่งขึ้น ๙. เพื่อความตั้งมั่นแห่งศีลธรรม ๑๐. เพื่ออนุเคราะห์วินัยให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น ประโยชน์ทั้งหมดดังกล่าวทรงมุ่งเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของพระศาสนา อีกทั้งยังทรงแสดงไว้ด้วยว่า “พระวินัยเปรียบเสมือนดังรากแก้วของพระศาสนา” ข้อปฏิบัติทั้งปวงหากไม่เป็นไปเพื่อการขัดเกลาตามพระวินัยแล้ว พระธรรมทั้งหมดก็ไร้ประโยชน์ เพราะเป็นไปเพื่อมานะ ความสำคัญตน เพื่อการอวด และที่สำคัญคือลากลับการะ ด้วยเหตุนี้พระศาสนาจะดำรงมั่นคงอยู่ได้เมื่อเป็นไปด้วยการ “ละ” ด้วยการ “ขัดเกลา” พระพุทธศาสนาจะยั่งยืนด้วยพระวินัยยังคงอยู่ ดังนั้น พุทธบริษัททุก ๆ คน จึงต้องช่วยกันอย่างจริงจัง เพื่อเกื้อกูลพระวินัยให้ภิกษุสามารถดำรงสมณเพศได้อย่างสมศักดิ์ศรี เป็นที่กราบไหว้บูชาแก่เหล่าพุทธศาสนิกชนได้อย่างสนิทใจ และเพื่อความเป็นไปในการรักษาพระศีลธรรมให้มั่นคง เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระศาสนาให้แก่ชนรุ่นลูกรุ่นหลานที่จะได้รับประโยชน์อันแท้จริงต่อไปในภายภาคหน้า
